

USTAWA
z dnia 27 kwietnia 2001 r.

o odpadach¹⁾

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984, Nr 199, poz. 1671, z 2003 r. Nr 7, poz. 78, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1208, Nr 191, poz. 1956.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975),
- 2) dyrektywy 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz.Urz. WE L 194 z 25.07.1975),
- 3) dyrektywy 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu (Dz.Urz. WE L 54 z 25.02.1978),
- 4) dyrektywy 82/883/EWG z dnia 3 grudnia 1982 r. w sprawie procedur nadzorowania i monitorowania środowiska naturalnego w odniesieniu do odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu (Dz.Urz. WE L 378 z 31.12.1982),
- 5) dyrektywy 83/29/EWG z dnia 24 stycznia 1983 r. zmieniającej dyrektywę 78/176/EWG w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu (Dz.Urz. WE L 32 z 03.02.1983),
- 6) dyrektywy 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz.Urz. WE L 181 z 04.07.1986),
- 7) dyrektywy 87/101/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. zmieniającej dyrektywę 75/439/EWG w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz.Urz. WE L 42 z 12.02.1987),
- 8) dyrektywy 89/369/EWG z dnia 8 czerwca 1989 r. w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza przez nowe spalarnie odpadów komunalnych (Dz.Urz. WE L 163 z 14.06.1989),
- 9) dyrektywy 89/429/EWG z dnia 21 czerwca 1989 r. w sprawie zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza przez istniejące spalarnie odpadów komunalnych (Dz.Urz. WE L 203 z 15.07.1989),
- 10) dyrektywy 91/156/EWG z dnia 18 marca 1991 r. zmieniającej dyrektywę 75/442/EWG w sprawie odpadów (Dz.Urz. WE L 78 z 26.03.1991),
- 11) dyrektywy 91/157/EWG z dnia 18 marca 1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne (Dz.Urz. WE L 78 z 26.03.1991),
- 12) dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.Urz. WE L 135 z 30.05.1991),
- 13) dyrektywy 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz.Urz. WE L 377 z 31.12.1991),
- 14) dyrektywy 91/692/EWG z dnia 23 grudnia 1991 r. normalizującej i racjonalizującej sprawozdania dotyczące wykonywania niektórych dyrektyw odnoszących się do środowiska (Dz.Urz. WE L 409 z 31.12.1991),
- 15) dyrektywy 92/112/EWG z dnia 15 grudnia 1992 r. w sprawie procedur harmonizacji programów mających na celu ograniczenie i ostateczną eliminację zanieczyszczeń powodowanych przez odpady pochodzące z przemysłu dwutlenku tytanu (Dz.Urz. WE L 409 z 31.12.1992),
- 16) dyrektywy 93/86/EWG z dnia 4 października 1993 r. dostosowującej do postępu technicznego dyrektywę 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne (Dz.Urz. WE L 264 z 23.10.1993),
- 17) dyrektywy 94/31/WE z dnia 27 czerwca 1994 r. zmieniającej dyrektywę 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz.Urz. WE L 168 z 02.07.1994),
- 18) dyrektywy 94/67/WE z dnia 16 grudnia 1994 r. w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych (Dz.Urz. WE L 365 z 31.12.1994),
- 19) dyrektywy 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (Dz.Urz. WE L 243 z 24.09.1996),

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
2. Przepisy ustawy nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627).

Art. 2.

1. Przepisy ustawy stosuje się także do postępowania z masami ziemnymi lub skalnymi, jeżeli są usuwane albo przemieszczane w związku z realizacją inwestycji lub prowadzeniem eksploatacji kopalini.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do:
  - 1) mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji lub prowadzeniem eksploatacji kopalini wraz z ich przerabianiem, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub o pozwoleniu na budowę określają warunki i sposób ich zagospodarowania,
  - 2) mas ziemnych pochodzących z pogłębiania akwenów morskich w związku z utrzymaniem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów, a także z pogłębiania zbiorników wodnych, stawów, cieków naturalnych, kanałów i rowów w związku z utrzymaniem i regulacją wód, stanowiących niezanieczyszczony urobek, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub pozwolenie wodnoprawne określają warunki i sposób ich zagospodarowania,
  - 3) odpadów promieniotwórczych w rozumieniu przepisów prawa atomowego,
  - 4) gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza,
  - 5) ścieków w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,

---

20) dyrektywy 98/101/WE z dnia 22 grudnia 1998 r. dostosowującej do postępu technicznego dyrektywę 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne (Dz.Urz. WE L 01 z 05.01.1999),

21) dyrektywy 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.Urz. WE L 182 z 16.07.1999),

22) dyrektywy 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz.Urz. WE L 332 z 28.12.2000).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

- 6) odchodów zwierząt, obornika, gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
  - 7) substancji wykorzystywanych jako czynniki chłodnicze przeznaczone do regeneracji.
3. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268), ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z 2001 r. Nr 29, poz. 320) oraz ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (Dz.U. Nr 47, poz. 243, z 2000 r. Nr 109, poz. 1156).

Art. 3.

1. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.
2. Odpady niebezpieczne są to odpady:
  - 1) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
  - 2) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.
3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
  - 1) gospodarowaniu odpadami - rozumie się przez to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów,
  - 2) komunalnych osadach ściekowych - rozumie się przez to pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych,
  - 3) magazynowaniu odpadów - rozumie się przez to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem,
  - 4) odpadach komunalnych - rozumie się przez to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych,
  - 5) odpadach medycznych - rozumie się przez to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny,

- 6) odpadach obojętnych - rozumie się przez to odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzi w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wymywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku muszą być nieznaczne, a w szczególności nie powinny stanowić zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi,
- 7) odpadach ulegających biodegradacji - rozumie się przez to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów,
- 8) odpadach weterynaryjnych - rozumie się przez to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach,
- 9) odzysku - rozumie się przez to wszelkie działania, nie stwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy,
- 10) odzysku energii - rozumie się przez to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii,
- 11) olejach odpadowych - rozumie się przez to wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, a w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne,
- 12) PCB - rozumie się przez to polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylo-*meta*n, monometylodichlorodifenylo-*meta*n, monometylodibromodifenylo-*meta*n oraz mieszaniny zawierające jakkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005% wagowo łącznie,
- 13) posiadacz odpadów - rozumie się przez to każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną); domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości,
- 14) recyklingu - rozumie się przez to taki odzysk, który polega na powtórny przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii,
- 15) recyklingu organicznym - rozumie się przez to obróbkę tlenową, w tym kompostowanie, lub beztlenową odpadów, które ulegają rozkładowi biologicznemu w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów, w wyniku której powstaje materia organiczna lub metan; składowanie na składowisku odpadów nie jest traktowane jako recykling organiczny,
- 16) składowisku odpadów - rozumie się przez to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów,

- 17) spalarni odpadów - rozumie się przez to instalację, w której zachodzi termiczne przekształcanie odpadów w celu ich unieszkodliwienia,
- 18) staroście - rozumie się przez to także prezydenta miasta na prawach powiatu,
- 19) stosowaniu komunalnych osadów ściekowych - rozumie się przez to rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie komunalnych osadów ściekowych do gleby w celu ich wykorzystywania,
- 20) termicznym przekształcaniu odpadów - rozumie się przez to procesy utleniania odpadów, w tym spalania, zgazowywania, lub rozkładu odpadów, w tym rozkładu pirolitycznego, prowadzone w przeznaczonych do tego instalacjach lub urządzeniach na zasadach określonych w przepisach szczegółowych; recykling organiczny nie jest traktowany jako termiczne przekształcanie odpadów,
- 21) unieszkodliwianiu odpadów - rozumie się przez to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska,
- 22) wytwórcy odpadów - rozumie się przez to każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątanía, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej,
- 23) zbieraniu odpadów - rozumie się przez to każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania,

Art. 4.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się kategoriami oraz rodzajami odpadów wymienionymi w załącznikach nr 1 i 2, składnikami odpadów wymienionymi w załączniku nr 3 oraz właściwościami odpadów wymienionymi w załączniku nr 4, określi w drodze rozporządzenia:
  - 1) katalog odpadów z podziałem na grupy, podgrupy i rodzaje, uwzględniający źródła powstawania odpadów, wraz z listą odpadów niebezpiecznych oraz ze sposobem klasyfikowania odpadów,
  - 2) warunki, w których uznaje się, że odpady wymienione na liście odpadów niebezpiecznych nie posiadają właściwości lub składników i właściwości powodujących, że odpady te stanowią odpady niebezpieczne, a także sposób ustalenia spełnienia tych warunków.
- 1a. Posiadacz jest obowiązany do pozbywania się substancji lub przedmiotów nie spełniających wymagań technicznych określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1b, lub w przepisach odrębnych.
- 1b. Ministrowie właściwi do spraw gospodarki, transportu, rolnictwa i zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, mogą określić,

każdy w zakresie swoich kompetencji, w drodze rozporządzeń, wymagania techniczne dla substancji i przedmiotów, których niespełnienie powoduje, że ich posiadacz jest obowiązany do ich pozbycia się.

1c. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1b, ministrowie uwzględnią:

- 1) wymagania ochrony środowiska,
- 2) bezpieczeństwo użytkowania substancji lub przedmiotów,
- 3) możliwe zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi,
- 4) wymagania ochrony dóbr kultury.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje oraz stężenia substancji, które powodują, że urobek pochodzący z pogłębiania akwenów morskich w związku z utrzymaniem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów, a także z pogłębianiem zbiorników wodnych, stawów, cieków naturalnych, kanałów i rowów w związku z utrzymaniem i regulacją wód, jest zanieczyszczony, kierując się właściwościami substancji, które mogą zanieczyścić ten urobek.

Rozdział 2

Zasady gospodarowania odpadami

Art. 5.

Kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwienie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Art. 6.

Wytwórca odpadów jest obowiązany do stosowania takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

Art. 7.

1. Posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.

2. Posiadacz odpadów jest obowiązany w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.
3. Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych.
4. Ministrowie właściwi do spraw gospodarki, zdrowia, rolnictwa, administracji publicznej, w zakresie swoich kompetencji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska mogą określić, w drodze rozporządzeń, szczegółowy sposób postępowania z niektórymi rodzajami odpadów, kierując się potrzebą stworzenia schematów postępowania z tymi odpadami przez ich posiadaczy.

Art. 8.

Zakazuje się postępowania z odpadami w sposób sprzeczny z przepisami ustawy oraz przepisami o ochronie środowiska.

Art. 9.

1. Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania.
2. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione.

Art. 10.

Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny.

Art. 11.

1. Zakazuje się mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dopuszcza się mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, w celu poprawy bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu, jeżeli w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.
3. W przypadku gdy odpady niebezpieczne uległy zmieszaniu z innymi odpadami, substancjami lub przedmiotami to powinny być one rozdzielone, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) w procesie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po rozdzielaniu nastąpi ograniczenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska,
  - 2) jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.
4. Transport odpadów niebezpiecznych z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania odpadów odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych.
  5. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się koniecznością ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z transportowania odpadów niebezpiecznych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych.

Art. 12.

Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.

Art. 13.

1. Odzysk lub unieszkodliwianie odpadów może odbywać się tylko w miejscu wyznaczonym w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym w instalacjach lub urządzeniach, które spełniają określone wymagania, z zastrzeżeniem ust. 2-4a.
  2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:
    - 1) posiadaczy odpadów prowadzących odzysk za pomocą działań określonych jako R10 w załączniku nr 5 do ustawy,
    - 2) osób fizycznych prowadzących kompostowanie na potrzeby własne.
  3. Dopuszcza się spalanie pozostałości roślinnych, poza instalacjami i urządzeniami, jeżeli spalanie to nie narusza odrębnych przepisów.
  4. Jeżeli spalanie odpadów ze względów bezpieczeństwa jest niemożliwe w instalacjach lub urządzeniach przeznaczonych do tego celu, wojewoda może zezwolić na spalanie poza instalacjami lub urządzeniami, określając w drodze decyzji miejsce spalania, ilość odpadów, warunki spalania danego rodzaju odpadu oraz czas obowiązywania tej decyzji.
- 4a. Wniosek o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 4, zawiera:
- 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do unieszkodliwiania; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych unieszkodliwianiu w okresie roku,
  - 3) oznaczenie miejsca prowadzenia działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów,

- 4) szczegółowy opis stosowanych metod unieszkodliwiania odpadów,
  - 5) proponowany czas obowiązywania decyzji.
5. Instalacje oraz urządzenia do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów mogą być eksploatowane tylko wówczas, gdy:
- 1) nie zostaną przekroczone standardy emisyjne, określone na podstawie odrębnych przepisów,
  - 2) pozostałości powstające w wyniku działalności związanej z odzyskiem lub unieszkodliwianiem będą poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane z zachowaniem wymagań określonych w ustawie.
6. W razie niedopełnienia przez posiadacza odpadów prowadzącego odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 5 oraz w art. 11, art. 12 i art. 25 ust. 2, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu tej działalności. Posiadacz odpadów pomimo wstrzymania prowadzonej działalności jest obowiązany do usunięcia jej skutków na własny koszt.
7. Postępowanie w sprawie wydania decyzji o wstrzymaniu działalności wszczyna się z urzędu.
8. W przypadkach określonych w ust. 6, na wniosek posiadacza odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a w razie nieusunięcia ich w tym terminie - wstrzyma działalność związaną z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów.
9. W decyzji, o której mowa w ust. 6 i 8, określa się termin wstrzymania działalności uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia.

Rozdział 3

Plany gospodarki odpadami

Art. 14.

1. Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad, o których mowa w art. 5, a także stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, opracowywane są plany gospodarki odpadami.
2. Plany te określają:
  - 1) aktualny stan gospodarki odpadami,
  - 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
  - 3) działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
  - 4) instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
  - 5) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.
3. Plany są opracowywane na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

4. Krajowy plan gospodarki odpadami jest opracowywany przez ministra właściwego do spraw środowiska, a uchwalany przez Radę Ministrów.
5. Projekt wojewódzkiego, powiatowego lub gminnego planu gospodarki odpadami opracowują organy wykonawcze województwa, powiatu lub gminy.
6. Wojewódzki, powiatowy i gminny plan gospodarki odpadami stanowi część odpowiedniego programu ochrony środowiska i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.
7. Projekty planów podlegają zaopiniowaniu:
  - 1) projekt planu krajowego - przez zarządy województw,
  - 2) projekt planu wojewódzkiego - przez ministra właściwego do spraw środowiska, organy wykonawcze powiatów i gmin z terenu województwa,
  - 3) projekt planu powiatowego - przez zarząd województwa oraz przez organy wykonawcze gmin z terenu powiatu,
  - 4) projekt planu gminnego - przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.
8. Organy, o których mowa w ust. 7, udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.
9. W miastach, w których funkcje organów powiatu sprawują organy gminy, plan gospodarki odpadami obejmuje zadania planu powiatowego i gminnego. Projekt planu jest opiniowany przez zarząd województwa.
10. Dla obszaru miasta stołecznego Warszawy zarząd powiatu warszawskiego opracowuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmujący zadania planu powiatowego i gminnego, który jest opiniowany przez zarząd województwa mazowieckiego oraz organy wykonawcze gmin z terenu powiatu warszawskiego; plan ten uchwała rada powiatu warszawskiego.
11. Organy wykonawcze gmin, będących członkami związków międzygminnych, mogą opracować jeden projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmujący zadania gminnego planu gospodarki odpadami. Projekt planu jest opiniowany przez zarządy województw i powiatów, na których terenie położone są gminy.
12. Zarządy powiatów, będących członkami związków powiatów, mogą opracować jeden projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmujący zadania powiatowego planu gospodarki odpadami. Projekt planu jest opiniowany przez zarządy województw, na terenie których położone są powiaty oraz organy wykonawcze gmin z terenu tych powiatów.
13. Minister właściwy do spraw środowiska, organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy składają co 2 lata, odpowiednio Radzie Ministrów, sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy, sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami.
14. Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Art. 15.

1. Plany gospodarki odpadami powinny być opracowywane zgodnie z polityką ekologiczną państwa.

2. Wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami powinien być opracowywany zgodnie z planami wyższego szczebla.
3. Krajowy, wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami określa w szczególności:
  - 1) rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
  - 2) rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
  - 3) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
  - 4) projektowany system gospodarowania odpadami.
4. Gminny plan gospodarki odpadami określa ponadto:
  - 1) rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć,
  - 2) harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła.
5. Krajowy plan gospodarki odpadami może określać przedsięwzięcia priorytetowe o charakterze ponadwojewódzkim, niezbędne do utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do unieszkodliwiania odpadów.
- 5a. Przedsięwzięcia priorytetowe, o których mowa w ust. 5, mogą być finansowane ze środków publicznych.
6. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki oraz sposób finansowania przedsięwzięć priorytetowych o charakterze ponadwojewódzkim, o których mowa w ust. 5, kierując się potrzebą utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do unieszkodliwiania odpadów.
7. Krajowy, wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.
8. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, sposób i formę sporządzania wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarki odpadami, kierując się potrzebą ujednoczenia sposobu przygotowania planów i zapewnienia ich spójności.

Art. 16.

Przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem odpadów mogą być realizowane z udziałem środków z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o ile przedsięwzięcia te zostały ujęte w planie gospodarki odpadami.

Rozdział 4**Obowiązki posiadaczy odpadów****Art. 17.**

1. Wytwórca odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2, jest obowiązany do:
  - 1) uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie,
  - 2) przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne.
2. Wytwórca odpadów jest obowiązany do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, jeżeli wytwarza powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie.
3. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia się wszystkie odpady wytwarzane przez danego wytwórcę w danym miejscu.
4. Wymóg uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, pozwolenia na wytwarzanie odpadów, a także przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami nie dotyczy wytwórcy odpadów prowadzącego instalację, na której prowadzenie wymagane jest pozwolenie zintegrowane, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska.
5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do odpadów komunalnych.

Art. 18.

1. Wniosek o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów powinien spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska oraz dodatkowo zawierać następujące informacje:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości,
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
  - 3) wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,

- 4) szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów.
2. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów powinno spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska oraz dodatkowo określać:
- 1) ilość odpadów poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku,
  - 2) sposoby gospodarowania odpadami,
  - 3) miejsce i sposób magazynowania odpadów.
3. Właściwy organ odmawia wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów w przypadkach określonych w przepisach o ochronie środowiska lub jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:
- 1) mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska,
  - 2) jest niezgodny z planami gospodarki odpadami, o których mowa w rozdziale 3.
4. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 19.

1. Wniosek o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, do którego dołącza się ten program, wytwórca odpadów niebezpiecznych obowiązany jest przedłożyć właściwemu organowi na dwa miesiące przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów niebezpiecznych lub zmianą tej działalności wpływającą na rodzaj, ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych lub sposób gospodarowania nimi.
2. Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi jest zatwierdzany w drodze decyzji przez właściwy organ, którym jest:
  - 1) wojewoda - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska,
  - 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Właściwość miejscową organu, o którym mowa w ust. 2, ustala się według miejsca wytwarzania odpadów niebezpiecznych.
4. Wojewoda zatwierdza program gospodarki odpadami niebezpiecznymi po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych.
5. Starosta zatwierdza program gospodarki odpadami niebezpiecznymi po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
6. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 20.

1. Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, dołączany do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, powinien zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów niebezpiecznych przewidzianych do wytwarzania, a w przypadkach, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń jakie mogą powodować odpady niebezpieczne, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
  - 2) określenie ilości odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
  - 3) informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - 4) szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów.
2. We wniosku o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, wytwórca odpadów określa czas prowadzenia działalności związanej z wytwarzaniem odpadów.

Art. 21.

W decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi określa się:

- 1) ilość odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku,
- 2) sposoby gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- 3) miejsce i sposób magazynowania odpadów niebezpiecznych,
- 4) termin obowiązywania decyzji, wydawanej na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Art. 22.

1. Właściwy organ odmawia wydania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli:
  - 1) zamierzony sposób gospodarki odpadami niebezpiecznymi mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska,
  - 2) zamierzony sposób gospodarki odpadami niebezpiecznymi jest niezgodny z planami gospodarki odpadami.
2. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 23.

1. Jeżeli wytwórca odpadów niebezpiecznych narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
2. Jeżeli wytwórca odpadów niebezpiecznych mimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, właściwy organ wstrzymuje, w drodze decyzji, działalność wytwórcy odpadów w zakresie objętym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
3. Decyzji, o której mowa w ust. 2, właściwy organ nadaje rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności wytwórcy odpadów w zakresie objętym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
4. Wstrzymanie działalności nie powoduje wygaśnięcia obowiązku usunięcia skutków prowadzonej działalności na koszt wytwórcy odpadów niebezpiecznych.
5. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, wszczyna się z urzędu.

Art. 24.

1. Informacje o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami przedkłada się właściwemu organowi w terminie 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów lub zmianą tej działalności wpływającą na ilość lub rodzaj wytwarzanych odpadów lub sposobów gospodarowania nimi; informację przedkłada się w trzech egzemplarzach.
2. Właściwym organem, o którym mowa w ust. 1, jest:
  - 1) wojewoda - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska,
  - 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Właściwość miejscową organów określonych w ust. 2 ustala się według miejsca wytwarzania odpadów.
4. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a w przypadkach, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
  - 3) informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - 4) szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- 5) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów.
5. Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.
  6. W przypadku stwierdzenia przez organ na podstawie złożonej informacji, o której mowa w ust. 1, lub własnych ustaleń, że odpady niebezpieczne wytworzone w ilości do 100 kg rocznie mogą powodować, ze względu na ich ilość lub rodzaj, zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska, organ w terminie 30 dni od otrzymania informacji zobowiązuje, w drodze decyzji, wytwórcę odpadów do przedłożenia wniosku o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
  7. W przypadku gdy wytwórca odpadów narusza przepisy ustawy lub działa w sposób niezgodny ze złożoną informacją, organ, któremu należało przedłożyć informację, wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
  8. Jeżeli wytwórca odpadów mimo wezwania, o którym mowa w ust. 7, nadal narusza przepisy ustawy lub działa w sposób niezgodny ze złożoną informacją, organ właściwy do otrzymania informacji wstrzymuje w drodze decyzji działalność powodującą wytwarzanie odpadów, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia tej działalności. W takim przypadku wytwórca odpadów zobowiązany jest do usunięcia skutków prowadzonej działalności na własny koszt.
  9. Jeden egzemplarz informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, a także kopie decyzji, o których mowa w ust. 5, 6 i ust. 8, wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 25.

1. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów.
2. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania zezwolenia.
3. Jeżeli posiadacz odpadów, w tym wytwórca odpadów, przekazuje odpady następnemu posiadaczowi odpadów, który ma zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania tymi odpadami lub jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 5, odpowiedzialność za działania objęte tym zezwoleniem przenosi się na tego następnego posiadacza odpadów.

Art. 26.

1. Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności, z zastrzeżeniem art. 31 ust. 1, art. 33 ust. 2, 4 i 4a oraz 43 ust. 5.

2. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów jest wydawane, w drodze decyzji, przez właściwy organ, na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
3. Właściwym organem, o którym mowa w ust. 2, jest:
  - 1) wojewoda - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska,
  - 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.
4. Właściwość miejscową organu, o którym mowa ust. 3, ustala się według miejsca prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
5. Wojewoda wydaje zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
6. Starosta wydaje zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
7. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.
8. Wymóg uzyskania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy posiadacza odpadów prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w instalacji, na której prowadzenie wymagane jest pozwolenie zintegrowane, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska.

Art. 27.

1. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wydaje się na wniosek, który powinien zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianiu w okresie roku,
  - 3) oznaczenie miejsca prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów,
  - 6) szczegółowy opis stosowanych metod odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
  - 7) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających

ust. 9 w art. 26 skreślony

pkt 4 w ust. 1 w art. 27 skreślony

- 8) przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
2. W zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, określa się:
    - 1) rodzaj i ilość odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania w okresie roku,
    - 2) miejsce i dopuszczone metody odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
    - 3) dodatkowe warunki prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska,
    - 4) miejsce i sposób magazynowania odpadów,
    - 6) czas obowiązywania zezwolenia.
  3. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych może być wydane po sprawdzeniu przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do unieszkodliwiania oraz po uzyskaniu wymaganego pozwolenia na użytkowanie obiektu w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, z wyłączeniem nowo zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów budowlanych, zespołów obiektów lub instalacji, do których ma zastosowanie art. 76 ustawy - Prawo ochrony środowiska.

**pkt 5 w ust. 2 w art.
27 skreślony**

Art. 28.

1. Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności, z zastrzeżeniem art. 32 ust. 1.
2. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydaje starosta po zasięgnięciu opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
3. Właściwym starostą, o którym mowa w ust. 2, jest:
  - 1) do wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów - starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów,
  - 2) do wydania zezwolenia na transport odpadów - starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.
4. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, wydaje się w drodze decyzji na wniosek, który powinien odpowiednio zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
  - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności,

- 3) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów,
  - 4) wskazanie sposobu i środków transportu odpadów,
  - 5) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów,
  - 6) przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
5. W zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, określa się odpowiednio:
- 1) rodzaje odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu,
  - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności,
  - 3) miejsce i sposób magazynowania odpadów,
  - 4) sposób i środki transportu odpadów,
  - 5) dodatkowe warunki prowadzenia działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska,
  - 6) czas obowiązywania zezwolenia.
6. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji, przez właściwy, organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
7. Kopię wydanej decyzji starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa.
8. Nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów zbieranie odpadów komunalnych, wytwarzanych na terenie nieruchomości, przez władającego tą nieruchomością.

Art. 29.

1. Właściwy organ odmówi wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:
    - 1) jest niezgodny z wymaganiami ustawy,
    - 2) mógłby powodować zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska,
    - 3) jest niezgodny z planami gospodarki odpadami.
  - [2. *Właściwy organ odmówi wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie termicznego przekształcenia odpadów niebezpiecznych lub składowania odpadów, jeżeli kierownik spalarni odpadów niebezpiecznych lub innej instalacji, w której mają być przyjmowane odpady niebezpieczne do termicznego przekształcenia, albo kierownik składowiska odpadów nie posiadają świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.]*
- <2. Właściwy organ odmówi wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie termicznego przekształcenia odpadów lub składowania odpadów, jeżeli kierownik spalarni odpadów lub innej instalacji, w której są**

nowe brzmienie ust. 2
w art. 29 nie stosuje
się od dn. 7.02.2003 r.
do dn. 30 czerwca
2004 r. (Dz.U. z 2003
r. Nr 7, poz. 78 - art.
9 ust. 1)

termicznie przekształcane odpady niebezpieczne, albo kierownik składowiska odpadów nie posiadają świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.>

3. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 30.

1. Jeżeli posiadacz odpadów, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów, narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
2. Jeżeli posiadacz odpadów, o którym mowa w ust. 1, mimo wezwania, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie w drodze decyzji bez odszkodowania.
3. Cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, powoduje wstrzymanie działalności objętej tym zezwoleniem.
4. Decyzji, o której mowa w ust. 2, właściwy organ może nadać rygor natychmiastowej wykonalności uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności.
5. Posiadacz odpadów, pomimo wstrzymania prowadzonej działalności, jest obowiązany do usunięcia jej skutków na własny koszt.
6. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, wszczyna się z urzędu.
7. Kopię wydanej decyzji wojewoda lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 31.

1. Wytwórca odpadów, który prowadzi działalność w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności, jeżeli posiada pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wytwórca odpadów, o którym mowa w ust. 1, we wniosku o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów lub decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi jest obowiązany uwzględnić odpowiednio wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów.
3. Właściwy organ wydając pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi uwzględnia odpowiednio wymagania przewidziane dla zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów.
4. Jeżeli miejsce prowadzenia odzysku, unieszkodliwiania lub zbierania odpadów przez wytwórcę, o którym mowa w ust. 1, jest inne niż miejsce wytwarzania odpadów, właściwy organ wydając pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zasięga

opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia odzysku, unieszkodliwiania lub zbierania odpadów.

Art. 32.

1. Posiadacz odpadów, który łącznie prowadzi działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz zbierania lub transportu odpadów, jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Posiadacz odpadów, o którym mowa w ust. 1, powinien dodatkowo uwzględnić we wniosku, o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
3. Właściwy organ wydając zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów uwzględnia dodatkowo wymagania przewidziane dla zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.

Art. 33.

1. Posiadacz odpadów może przekazać określone rodzaje odpadów w celu ich wykorzystania osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej, nie będącym przedsiębiorcami, na ich własne potrzeby.
2. Prowadzenie działalności w zakresie wykorzystania odpadów na własne potrzeby przez osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku.
3. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów oraz możliwościami bezpiecznego ich wykorzystania przez osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, określi, w drodze rozporządzenia, listę rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać tym osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym do wykorzystania na ich własne potrzeby.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, których zbieranie lub transport nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, oraz podstawowe wymagania dla zbierania lub transportu tych rodzajów odpadów, kierując się właściwościami odpadów oraz oddziaływaniem na środowisko poszczególnych rodzajów działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
- 4a. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, których odzysk lub unieszkodliwianie nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, oraz podstawowe wymagania dla odzysku lub unieszkodliwiania tych rodzajów odpadów, kierując się właściwościami odpadów oraz oddziaływaniem na środowisko poszczególnych rodzajów działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

5. Posiadacz odpadów, który jest zwolniony z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 4 i 4a, ma obowiązek zgłoszenia do rejestru prowadzonego przez starostę właściwego ze względu na miejsce prowadzenia zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, a w przypadku transportu odpadów - przez starostę właściwego ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Starosta przekazuje marszałkowi województwa łączne zestawienie rejestrów, w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.
- 5a. Starosta skreśla z rejestru, o którym mowa w ust. 5, posiadacza odpadów w przypadku:
- 1) złożenia przez tego posiadacza wniosku o skreślenie z rejestru,
  - 2) upływu terminu wstrzymania działalności określonego w decyzji o wstrzymaniu działalności.
- 5b. Skreślenia, o którym mowa w ust. 5a, dokonuje się w drodze decyzji.
- 5c. Kopię decyzji, o której mowa w ust. 5b, starosta przekazuje marszałkowi województwa.
6. W razie niedopełnienia wymagań, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a, przez posiadacza odpadów, o którym mowa w ust. 5, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
7. Decyzję, o której mowa w ust. 6, może wydać również wojewódzki inspektor sanitarny w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi.
8. W przypadkach określonych w ust. 6 i 7, na wniosek posiadacza odpadów, odpowiednio wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub wojewódzki inspektor sanitarny może ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a w razie nieusunięcia ich w tym terminie - wstrzyma działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
9. W decyzjach, o których mowa w ust. 6 i 7, ustala się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
10. Decyzje, o których mowa w ust. 6 i 7 wydawane są z urzędu.
11. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów, o których mowa w ust. 5, oraz sposób rejestracji, kierując się potrzebą ujednoczenia procedury rejestracji.

Art. 34.

1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wydawana jest z urzędu.

Art. 35.

1. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes społeczny, związany z ochroną środowiska, a w szczególności z zagrożeniem pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach, w decyzjach, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2, art. 26 ust. 1, art. 28 ust. 1, może być ustanowione zabezpieczenie roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku.
2. Do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, zwrotu ustanowionego zabezpieczenia oraz orzeczenia o przeznaczeniu zabezpieczenia na usunięcie negatywnych skutków w środowisku stosuje się odpowiednio art. 187 ust. 2 - 4 oraz art. 198 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Art. 36.

1. Posiadacz odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, jest obowiązany do prowadzenia ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych; ewidencja ta w przypadku posiadacza odpadów, który prowadzi działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powinna obejmować sposoby gospodarowania odpadami a także dane o ich pochodzeniu i miejscu przeznaczenia.
2. W przypadku odpadów komunalnych ewidencję prowadzą podmioty, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770 oraz z 2000 r. Nr 22, poz. 272).
3. Obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów nie dotyczy osób fizycznych i jednostek organizacyjnych niebędących przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby.
4. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, prowadzi się, z zastrzeżeniem ust. 5, z zastosowaniem następujących dokumentów ewidencji odpadów:
  - 1) karty ewidencji odpadu, prowadzonej dla każdego rodzaju odpadu odrębnie,
  - 2) karty przekazania odpadu.
- 4a. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, można prowadzić w systemie informatycznym, umożliwiającym poświadczenie dokumentów ewidencji odpadów za pomocą podpisu elektronicznego.
5. Posiadacz odpadów prowadzący działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów prowadzi ewidencję z zastosowaniem tylko karty przekazania odpadów.
6. Dokumenty ewidencji odpadów powinny zawierać następujące dane: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów.
7. Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad od innego posiadacza jest obowiązany potwierdzić przejęcie odpadu na karcie przekazania odpadu, o której mowa w ust. 4 pkt 2, wypełnionej przez posiadacza, który przekazuje ten odpad.
8. Kartę przekazania odpadu sporządza się w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdego z posiadaczy, o których mowa w ust. 7.
9. Dopuszcza się sporządzanie zbiorczej karty przekazania odpadu, obejmującej odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego temu samemu posiadaczowi.

10. Posiadacz odpadów ma obowiązek przechowywać dokumenty sporządzone na potrzeby ewidencji przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym sporządzono te dokumenty, z zastrzeżeniem art. 37 ust. 4.
11. Posiadacz odpadów jest obowiązany przedstawić dokumenty ewidencji odpadów na żądanie organów przeprowadzających kontrolę.
12. Marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce wytwarzania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w drodze decyzji, może zobowiązać posiadacza odpadów do przedłożenia dokumentów ewidencji odpadów.
13. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się szkodliwością odpadów oraz potrzebą wprowadzenia ułatwień dla małych i średnich przedsiębiorców określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów lub ich ilości dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz kategorie małych i średnich przedsiębiorców, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów.
14. Minister właściwy do spraw środowiska, określi w drodze rozporządzenia, wzory dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, z wyodrębnieniem ewidencji komunalnych osadów ściekowych.
15. Minister właściwy do spraw środowiska, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 14, będzie kierował się potrzebą ujednoczenia tych dokumentów oraz zapewnienia ilościowej i jakościowej kontroli:
  - 1) odpadów wytwarzanych, poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianych,
  - 2) obrotu odpadami.

Art. 37.

1. Posiadacz odpadów prowadzący ewidencję odpadów jest obowiązany sporządzić na formularzu zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2. Zbiorcze zestawienie danych powinno zawierać następujące informacje: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów.
2. Wytwórca komunalnych osadów ściekowych, o których mowa w art. 43, jest obowiązany sporządzić na formularzu zbiorcze zestawienie danych zawierające następujące informacje:
  - 1) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby wytwórcy komunalnych osadów ściekowych,
  - 2) ilość komunalnego osadu ściekowego wytworzonego oraz dostarczonego do stosowania,
  - 3) skład i właściwości komunalnych osadów ściekowych,
  - 4) rodzaj przeprowadzonej obróbki,
  - 5) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby stosujących komunalne osady ściekowe, wytworzone przez wskazanego w pkt 1 wytwórcę tych osadów,
  - 6) miejsca stosowania tych osadów.
3. Zbiorcze zestawienia danych, o których mowa w ust. 1 i 2, posiadacz odpadów lub wytwórca komunalnych osadów ściekowych jest obowiązany przekazać

marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania, zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.

4. Zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany do przechowywania zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1, do czasu zakończenia rekultywacji składowiska odpadów i przekazania ich następnemu właścicielowi lub zarządcy nieruchomości.
5. Minister właściwy do spraw środowiska, określi w drodze rozporządzenia, zakres informacji wymaganych w oparciu o ust. 2 pkt 3 oraz wzory formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1 i 2, kierując się potrzebą ujednoczenia tych zestawień.
6. Na podstawie zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz informacji uzyskanych od wojewody i starostów, marszałek województwa prowadzi wojewódzką bazę danych dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielonych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz sporządza raport wojewódzki i przekazuje go ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
7. Dostęp do wojewódzkiej bazy danych posiadają: minister właściwy do spraw środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewoda, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, wojewódzki inspektor ochrony środowiska oraz urząd statystyczny.
8. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, warunki i zakres dostępu do wojewódzkiej bazy danych, kierując się potrzebami organów, o których mowa w ust. 7 w zakresie danych niezbędnych do zarządzania środowiskiem.
9. Raport wojewódzki, o którym mowa w ust. 6, w zakresie stosowania komunalnych osadów ściekowych może zawierać następujące dane osobowe stosujących te osady: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów.
10. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi centralną bazę danych dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami.
11. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą stworzenia ujednoczonego systemu zbierania i przetwarzania danych określi, w drodze rozporządzenia, zasady sporządzania raportu wojewódzkiego, o którym mowa w ust. 6, wzór formularza, na którym raport ten ma być sporządzany oraz termin przekazywania tego raportu.
12. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia systemu zbierania i przetwarzania danych określi, w drodze rozporządzenia, niezbędny zakres informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposób prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych, o których mowa w ust. 6 i 10.

Rozdział 5

Szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów

Art. 38.

1. Zakazuje się odzysku PCB.
2. Odpady zawierające PCB mogą być poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane tylko po usunięciu z tych odpadów PCB, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli usunięcie PCB z odpadów jest niemożliwe, do unieszkodliwienia odpadu zawierającego PCB stosuje się przepisy dotyczące unieszkodliwiania PCB.
4. PCB powinno być unieszkodliwiane poprzez spalanie w spalarniach odpadów niebezpiecznych.
5. Dopuszcza się również jako metody unieszkodliwiania PCB, procesy D8, D9, D12 i D15 wymienione w załączniku nr 6 do ustawy, przy zastosowaniu techniki gwarantującej bezpieczne dla środowiska i zdrowia ludzi jego unieszkodliwienie.
6. Zakazuje się spalania PCB na statkach.
7. Posiadacz odpadów prowadzący działania w celu unieszkodliwienia PCB jest obowiązany w karcie ewidencji odpadów zamieścić informację o zawartości PCB w odpadzie.

ust. 7 w art. 39 skreślony

Art. 39.

1. Oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi poprzez regenerację, rozumianą jako każdy proces, w którym oleje bazowe mogą być produkowane przez rafinowanie olejów odpadowych, a w szczególności przez usunięcie zanieczyszczeń, produktów utleniania i dodatków zawartych w tych olejach.
2. Jeżeli regeneracja olejów odpadowych jest niemożliwa ze względu na stopień ich zanieczyszczenia, określony w odrębnych przepisach, oleje te powinny być poddawane innym procesom odzysku.
3. Jeżeli regeneracja lub inne procesy odzysku olejów odpadowych są niemożliwe, dopuszcza się ich unieszkodliwienie.
4. Posiadacz odpadów w postaci olejów odpadowych, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jeżeli nie jest w stanie we własnym zakresie wykonać obowiązków określonych w ust. 1 albo ust. 2, powinien przekazać te odpady podmiotowi, gwarantującemu zgodne z prawem ich zagospodarowanie.
5. Zakazuje się mieszania olejów odpadowych z innymi odpadami niebezpiecznymi, w tym zawierającymi PCB, w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom określonych substancji przekracza dopuszczalne wartości.
6. Zakazuje się zrzutu olejów odpadowych do wód, do gleby lub do ziemi.

Art. 40.

1. Zakazuje się unieszkodliwiania odpadów polegającego na lokowaniu (zatapia-
niu) na dnie mórz, pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów.
2. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów, ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie
działalności w zakresie unieszkodliwiania tych odpadów poprzez ich składowa-
nie, obowiązany jest do podania we wniosku o to zezwolenie, następujących
informacji dotyczących :
  - 1) właściwości fizycznych łącznie z określeniem postaci (stała, szlam, płynna
lub gazowa), chemicznych, biochemicznych i biologicznych odpadów,
  - 2) toksyczności, trwałości fizycznej, chemicznej i biologicznej odpadów,
  - 3) akumulowania i biotransformacji składników odpadów w organizmach ży-
wych lub osadach,
  - 4) podatności odpadów na zmiany fizyczne, chemiczne i biochemiczne oraz
wzajemnego oddziaływania w danym środowisku z innymi substancjami
organicznymi i nieorganicznymi,
  - 5) położenia geograficznego składowiska odpadów wraz z charakterystyką
przyległych obszarów,
  - 6) sposobu opakowania oraz stosowanych sposobów ograniczania rozprze-
strzeniania się odpadów,
  - 7) środków ostrożności podjętych w celu uniknięcia zanieczyszczenia środowi-
ska.
3. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów, jest obowiązany do prowadzenia monitorin-
gu miejsc magazynowania tych odpadów.
4. Wojewoda może, w drodze decyzji, zobowiązać posiadacza odpadów, o którym
mowa w ust. 2, do prowadzenia dodatkowych badań wpływu odpadów na jakość
wód oraz zwiększyć częstotliwość prowadzenia wszystkich badań.
5. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 4, wszczyna się
z urzędu.
6. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów jest obowiązany w zbiorczym zestawieniu
danych, o którym mowa w art. 37 ust. 1, dodatkowo zamieścić informację o ilo-
ści siarczanów lub chlorków w odpadach przypadających na Mg wyprodukowa-
nego dwutlenku tytanu.
7. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właści-
wym do spraw gospodarki kierując się właściwościami odpadów oraz ich od-
działywaniem na środowisko w trakcie długotrwałego składowania określi, w
drodze rozporządzenia, odpady pochodzące z procesów wytwarzania dwutlenku
tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwiane
przez ich składowanie, oraz dopuszczalne ilości odpadów wytwarzanych w
przeliczeniu na Mg wyprodukowanego dwutlenku tytanu.
8. Minister właściwy do spraw środowiska kierując się właściwościami odpadów
oraz ich oddziaływaniem na środowisko w trakcie długotrwałego składowania
określi, w drodze rozporządzenia, zakres, obowiązkowe i dodatkowe badania

wpływu odpadów na jakość wód, sposoby, metody referencyjne badań i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów.

Art. 41.

1. Odpady w postaci baterii lub akumulatorów, unieszkodliwia się oddzielnie od innych rodzajów odpadów.
2. Posiadacz odpadów w postaci baterii lub akumulatorów, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jest obowiązany do ich selektywnej zbiórki, umożliwiającej późniejszy odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów.
3. Posiadacz odpadów w postaci baterii lub akumulatorów, który jest osobą fizyczną niebędącą przedsiębiorcą lub jednostką organizacyjną niebędącą przedsiębiorcą, powinien zwracać te odpady do punktów ich zbiórki lub wrzucać do pojemników przeznaczonych na te odpady.
4. Obowiązki, o których mowa w ust. 1-3, dotyczą posiadaczy odpadów w postaci baterii lub akumulatorów, które zawierają:
  - 1) powyżej 0,0005% wagowo rtęci, lub
  - 2) powyżej 0,025% wagowo kadmu, lub
  - 3) powyżej 0,4% wagowo ołowiu,
  - 4) powyżej 25 mg rtęci na celę, z wyjątkiem baterii manganowo - alkalicznych, w których poziom wagowo rtęci nie powinien przekraczać 0,025%.

Art. 42.

1. Zakazuje się poddawania odzyskowi określonych rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska kierując się zagrożeniami stwarzanymi przez powstające odpady określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska kierując się zagrożeniami stwarzanymi przez powstające odpady określi, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne sposoby i warunki unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Art. 43.

1. Komunalne osady ściekowe mogą być stosowane:
  - 1) w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczane do produkcji pasz,
  - 2) do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne,

- 3) do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - 4) do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
  - 5) do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.
2. Komunalne osady ściekowe mogą być stosowane, jeżeli są ustabilizowane oraz przygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania, w szczególności przez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnego osadu ściekowego na zagniewanie i eliminuje zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi.
  3. Przed stosowaniem komunalne osady ściekowe oraz grunty, na których mają one być stosowane, powinny być poddane badaniom przez wytwórcę komunalnych osadów ściekowych.
  4. Wytwórca komunalnych osadów ściekowych jest obowiązany do przekazywania właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomości, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane, wyników badań oraz informacji o dawkach tego osadu, które można stosować na poszczególnych gruntach.
  5. Właściciel, dzierżawca lub inna osoba władająca nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają zostać zastosowane w celach określonych w ust. 1 pkt 1, 4 lub 5, jest zwolniona z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub obowiązku rejestracji, o którym mowa w art. 33 ust. 5 oraz prowadzenia ewidencji tych odpadów.
  6. Zakazuje się stosowania komunalnych osadów ściekowych:
    - 1) na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
    - 2) na wewnętrznych terenach ochrony pośredniej stref ochronnych ujęć wody,
    - 3) w pasie gruntu o szerokości 50 m bezpośrednio przylegającego do brzegów jezior i cieków,
    - 4) na terenach zalewowych, czasowo podtopionych i bagiennych,
    - 5) na terenach czasowo zamrzniętych i pokrytych śniegiem,
    - 6) na gruntach o dużej przepuszczalności, stanowiących w szczególności piaski luźne i słabogliniaste oraz piaski gliniaste lekkie, jeżeli poziom wód gruntowych znajduje się na głębokości mniejszej niż 1,5 m poniżej powierzchni gruntu,
    - 7) na gruntach rolnych o spadku przekraczającym 10%,
    - 8) na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych,
    - 9) na terenach objętych pozostałymi formami ochrony przyrody nie wymienionymi w pkt 1, jeżeli osady ściekowe zostały wytworzone poza tymi terenami,
    - 10) na terenach położonych w odległości mniejszej niż 100 m od ujęcia wody, domu mieszkalnego lub zakładu produkcji żywności,
    - 11) na gruntach, na których rosną rośliny sadownicze i warzywa, z wyjątkiem drzew owocowych,
    - 12) na gruntach przeznaczonych pod uprawę roślin jagodowych i warzyw, których części jadalne bezpośrednio stykają się z ziemią i są spożywane w sta-

nie surowym - w ciągu 18 miesięcy poprzedzających zbiory i w czasie zbiorów,

13) na gruntach wykorzystywanych na pastwiska i łąki,

14) na gruntach wykorzystywanych do upraw pod osłonami.

7. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa kierując się zasadami ochrony środowiska oraz ochrony gruntów rolnych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie muszą być spełnione przy wykorzystywaniu komunalnych osadów ściekowych na cele, o których mowa w ust. 1, w tym dawki tych osadów, które można stosować na gruntach, a także zakres, częstotliwość i metody referencyjne badań komunalnych osadów ściekowych i gruntów, na których osady te mają być stosowane.

**dodany art. 43a
wchodzi w życie z
dniem 25.07.2004 r.
(Dz.U. z 2004 r. Nr
116, poz. 1208)**

<Art. 43a.

- 1. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany przy przyjmowaniu tych odpadów do wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali w dwóch egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla przekazującego i przyjmującego odpady.**
- 2. Formularz, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:**
  - 1) określenie rodzaju odpadów, rodzaju produktu, z którego powstał odpad, oraz źródło pochodzenia,**
  - 2) imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby przekazującej odpady, a w przypadku gdy osoba ta działa w imieniu przedsiębiorcy również nazwę i adres siedziby tego przedsiębiorcy.**
- 3. Osoba przekazująca odpady metali jest obowiązana do okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, w celu potwierdzenia jej tożsamości.**
- 4. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany odmówić przyjęcia odpadów metali w przypadku, gdy osoba przekazująca te odpady odmawia okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.**
- 5. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany przechowywać wypełnione formularze przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je sporządzono.**
- 6. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany przedstawić przechowywane formularze na żądanie organów przeprowadzających kontrolę, Policji, straży miejskiej i służb ochrony kolei.**
- 7. Przepisy ust. 1-6 nie dotyczą metalowych odpadów opakowaniowych po produktach żywnościowych.**
- 8. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza, o którym mowa w ust. 1, kierując się potrzebą ujednoczenia tego dokumentu, zapewnienia właściwej kontroli obrotu odpadami metali oraz zapobiegania kradzieży i dewastacji w szczególności urządzeń telekomunikacyjnych, elektroenergetycznych, kolejowych i wodno-kanalizacyjnych.>**

Rozdział 6

Termiczne przekształcanie odpadów

Art. 44.

1. Termiczne przekształcanie odpadów może być prowadzone w spalarniach odpadów niebezpiecznych, spalarniach odpadów komunalnych oraz spalarniach odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
2. Spalarnie odpadów powinny być projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie takiego poziomu termicznego przekształcania, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów (pozostałości z termicznego przekształcania odpadów) będzie jak najmniejsza.
3. Dopuszcza się termiczne przekształcanie odpadów niebezpiecznych w spalarniach odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne lub w innych instalacjach, pod warunkiem przestrzegania wymagań przewidzianych dla spalarni odpadów niebezpiecznych, z zastrzeżeniem art. 42 ust. 3.
4. Dopuszcza się termiczne przekształcanie odpadów innych niż niebezpieczne w innych instalacjach niż spalarnie odpadów lub w urządzeniach.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się zasadą wyrażoną w ust. 2, określi w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów inne niż niebezpieczne oraz rodzaje instalacji i urządzeń, w których dopuszcza się ich termiczne przekształcanie.

Art. 45.

1. Zarządzający spalarnią odpadów niebezpiecznych, przed przyjęciem odpadów do ich termicznego przekształcenia, jest obowiązany do:
  - 1) zapoznania się z przekazywanym przez posiadacza odpadów opisem odpadów, który powinien obejmować:
    - a) fizyczny i chemiczny skład odpadów niebezpiecznych oraz informacje niezbędne do dokonania oceny przydatności tych odpadów do procesu termicznego przekształcenia,
    - b) właściwości odpadów niebezpiecznych,
    - c) określenie substancji, z którymi te odpady nie mogą być łączone w celu ich łącznego termicznego przekształcenia,
    - d) niezbędne zabezpieczenia związane z postępowaniem z tymi odpadami,
  - 2) określenia ilości odpadów,
  - 3) sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu,
  - 4) pobrania próbek przed rozładowaniem odpadów w celu zweryfikowania zgodności składu fizycznego i chemicznego oraz właściwości odpadów z opisem, o którym mowa w pkt 1; wymóg ten nie dotyczy odpadów medycznych i weterynaryjnych,

- 5) przechowywania próbek przez okres co najmniej 1 miesiąca po termicznym przekształceniu tych odpadów.
2. Zarządzający spalarnią odpadów niebezpiecznych jest obowiązany również do:
    - 1) badania fizycznych i chemicznych właściwości odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, w tym w szczególności rozpuszczalnych frakcji metali ciężkich,
    - 2) transportu i magazynowania odpadów w postaci pylistej, powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, w zamkniętych pojemnikach,
    - 3) określenia bezpiecznej trasy przejazdu odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, jeżeli odpadów tych nie udało się poddać odzyskowi lub unieszkodliwić w miejscu ich powstania.
  3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku wytwórców odpadów niebezpiecznych, którzy termicznie przekształcają wyłącznie własne odpady w miejscu ich powstania, pod warunkiem dotrzymania wymagań określonych dla spalarni odpadów niebezpiecznych.
  4. Posiadacz odpadów, który w instalacjach innych niż spalarnie odpadów niebezpiecznych przekształca termicznie odpady niebezpieczne, jest obowiązany do przestrzegania wymagań, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 46.

1. Zarządzający spalarnią odpadów komunalnych lub spalarnią odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, przed przyjęciem odpadów do ich termicznego przekształcenia, jest obowiązany do:
  - 1) określenia ilości odpadów,
  - 2) sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu.
2. Posiadacz odpadów, który w instalacjach innych niż spalarnie odpadów lub urządzeniach przekształca termicznie odpady inne niż niebezpieczne, jest obowiązany do przestrzegania wymagań, o których mowa w ust. 1.

Art. 47.

Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska kierując się właściwościami odpadów określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów, z wyjątkiem odpadów medycznych i weterynaryjnych, oraz sposoby postępowania z odpadami powstałymi w wyniku termicznego przekształcania odpadów.

Art. 48.

1. W razie niedopełnienia przez zarządzającego spalarnią odpadów obowiązków, o których mowa w art. 44-46, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu działalności w zakresie termicznego przekształcania odpadów.

2. W przypadkach określonych w ust. 1, na wniosek zarządzającego spalarnią odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może ustalić termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a w razie nieusunięcia ich w tym terminie - wstrzyma działalność w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
3. W decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, określa się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia.
4. Postępowanie w sprawie wydania decyzji o wstrzymaniu działalności wszczyna się z urzędu.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do posiadacza odpadów, który w instalacjach innych niż spalarnie odpadów lub urządzeniach przekształca termicznie odpady, o których mowa w art. 45 ust. 4 i art. 46 ust. 2.

Art. 49.

1. Właściciel lub inny władający spalarnią odpadów jest obowiązany zatrudnić kierownika spalarni posiadającego świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.
- 1a. Kierownikiem spalarni odpadów może być wyłącznie osoba, która posiada świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.
2. Świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami wydaje wojewoda, po złożeniu przez zainteresowanego egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami z wynikiem pozytywnym.
3. Egzamin, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się na wniosek zainteresowanego zawierający imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Do wniosku dołącza się odpis dyplomu lub świadectwa potwierdzającego posiadane wykształcenie albo zaświadczenie o praktyce zawodowej oraz dowód uiszczenia opłaty związanej z przeprowadzeniem egzaminu.
4. Egzamin, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez wojewodę.
5. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu oraz wydaniem świadectwa ponosi zainteresowany.
6. W razie uzyskania negatywnego wyniku egzaminu zainteresowany może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie terminu ponownego egzaminu, który może być przeprowadzony najwcześniej po upływie 6 miesięcy od dnia pierwszego egzaminu.
7. Przepisy ust. 1-6 stosuje się odpowiednio do kierownika innej instalacji, w której są termicznie przekształcane odpady niebezpieczne.
8. Minister właściwy do spraw środowiska kierując się potrzebą zapewnienia prawidłowego unieszkodliwiania odpadów oraz potrzebami ochrony środowiska określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb powoływania komisji egzaminacyjnej oraz jej skład,
  - 2) zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu,
  - 3) tryb przeprowadzania egzaminu,

- 4) wysokość opłat związanych z przeprowadzeniem egzaminu i wydaniem świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami oraz sposób ich uiszczania,
- 5) wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej,
- 6) wzór świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

Rozdział 7

Składowanie i magazynowanie odpadów

Art. 50.

1. Wyróżnia się następujące typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów, uwzględniając zjawiska przyrodnicze i uwarunkowania geologiczne oraz systemy kontroli.

Art. 51.

1. Organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów może uzależnić wydanie tej decyzji od przedstawienia przez inwestora ekspertyzy co do możliwości odzysku lub unieszkodliwienia odpadów w inny sposób niż przez składowanie.
2. Wyznaczenie składowiska odpadów w pobliżu lotnisk wymaga zgody organów administracji lotniczej.
3. Wyznaczenie składowiska odpadów w pobliżu obiektów zabytkowych lub na terenie występowania istniejących stanowisk archeologicznych wymaga zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków.
4. Wyznaczenie składowiska odpadów w obszarze pasa nadbrzeżnego oraz morskich portów i przystani wymaga zgody dyrektora urzędu morskiego.
5. Organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów, odmówi wydania takiej decyzji w przypadku braku zgody wymaganej w ust. 2-4 lub jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub unieszkodliwienia odpadów bez budowy składowiska odpadów.
6. Organ właściwy do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę składowiska odpadów, ustala w tej decyzji obowiązek ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, mogących powstać w związku z funkcjonowaniem składowiska.

Art. 52.

1. Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę składowiska odpadów powinien dodatkowo zawierać:
  - 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty oraz adres składowiska odpadów,
  - 2) rodzaje odpadów przewidziane do składowania na danym składowisku odpadów,
  - 3) przewidywaną roczną i całkowitą ilość składowanych odpadów oraz pojemność składowiska odpadów,
  - 4) opis terenu składowiska odpadów, a w szczególności jego charakterystykę geologiczną i hydrogeologiczną,
  - 5) opis sposobu zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - 6) plan dotyczący eksploatacji, zarządzania i monitorowania składowiska odpadów,
  - 7) plan dotyczący zamknięcia składowiska odpadów oraz działań poeksploatacyjnych,
  - 8) sposoby zapobiegania awariom i sposoby postępowania w przypadku ich wystąpienia,
  - 9) kwalifikacje planowanego do zatrudnienia personelu,
  - 10) proponowaną wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń.
2. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów określa w nim wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska oraz ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich.
3. Wymagania, o których mowa w ust. 2, dotyczą:
  - 1) typu składowiska odpadów,
  - 2) warunków technicznych składowiska odpadów,
  - 3) rodzaju odpadów dopuszczonych do składowania na składowisku odpadów,
  - 4) rodzaju odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do składowania na wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, jeżeli część tego składowiska wydzielono do składowania odpadów niebezpiecznych,
  - 5) rocznej i ogólnej ilości odpadów dopuszczonych do składowania,
  - 6) sposobu eksploatacji składowiska,
  - 7) docelowej rzędnej (maksymalnej wysokości) składowania,
  - 8) sposobu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania odcieków,
  - 9) sposobu gromadzenia, oczyszczania i wykorzystywania lub unieszkodliwiania gazu składowiskowego,
  - 10) sposobu, częstotliwości i czasu monitorowania składowiska odpadów,
  - 11) sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii,

- 12) określenia technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów
- 13) kierunku rekultywacji,
- 14) obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów,
- 15) określenia wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń.

Art. 53.

1. Pozwolenie na użytkowanie składowiska odpadów może być wydane po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji składowiska odpadów oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.
2. Wniosek o zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów powinien zawierać:
  - 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty oraz adres składowiska odpadów,
  - 2) określenie typu składowiska odpadów,
  - 3) określenie, czy na tym składowisku, jeżeli nie jest to składowisko odpadów niebezpiecznych, zostały wydzielone części, na których mają być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych,
  - 4) rodzaje odpadów przeznaczonych do składowania na tym składowisku,
  - 5) wskazanie kwalifikacji kierownika i pracowników składowiska odpadów,
  - 6) wyszczególnienie urządzeń technicznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania składowiska odpadów (np. kompaktor, spychacz, waga, brodzik dezynfekcyjny, środki transportu),
  - 7) wyszczególnienie aparatury kontrolno-pomiarowej wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych,
  - 8) określenie sposobu składowania poszczególnych rodzajów odpadów,
  - 9) określenie rodzaju i grubości stosowanej warstwy izolacyjnej,
  - 10) określenie godzin otwarcia składowiska odpadów,
  - 11) określenie sposobu zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych,
  - 12) określenie procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów,
  - 13) określenie sposobów i częstotliwości prowadzonych badań,
  - 14) określenie sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów.
3. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów zatwierdza, w drodze decyzji:
  - 1) wojewoda - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska,
  - 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.
4. W decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów określa się:
  - 1) typ składowiska odpadów,

- 2) w razie potrzeby wydzielone części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, na których mogą być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych,
  - 3) rodzaje odpadów dopuszczonych do składowania na tym składowisku odpadów,
  - 4) urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania składowiska,
  - 5) aparaturę kontrolno-pomiarową wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych,
  - 6) sposoby składowania poszczególnych rodzajów odpadów,
  - 7) rodzaj i grubość stosowanej warstwy izolacyjnej,
  - 8) godziny otwarcia składowiska odpadów,
  - 9) sposób zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych,
  - 10) procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów,
  - 11) sposoby i częstotliwość prowadzenia badań,
  - 12) sposób prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów,
  - 13) dodatkowe wymagania związane ze specyfiką składowania odpadów.
5. Organ, o którym mowa w ust. 3 odmówi, w drodze decyzji, zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, jeżeli:
- [1) kierownik składowiska odpadów nie posiada świadectwa stwierdzającego kwalifikację w zakresie gospodarowania odpadami,]*
  - 2) instrukcja zawiera ustalenia sprzeczne z wymaganiami sanitarnymi, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowymi, a także wymaganiami ochrony środowiska.
  - 3) sposób eksploatacji jest sprzeczny z założeniami przyjętymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub o pozwoleniu na budowę,
  - 4) sposób eksploatacji mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska.
6. Organ właściwy do zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innej osoby, jeżeli wyrazi ona zgodę na przyjęcie wszystkich warunków zawartych w tej decyzji.

pkt 1 w ust. 5 w art. 53 nie stosuje się od dn. 7.02.2003 r. do dn. 30.06.2004 r. (Dz.U. 2003 r. Nr 7, poz. 78 - art. 9 ust. 1)

Art. 54.

1. Zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części wymaga zgody właściwego organu.
2. Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części wydaje, na wniosek zarządzającego składowiskiem odpadów, w drodze decyzji:
  - 1) wojewoda - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska,

- 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć
po przeprowadzeniu kontroli składowiska odpadów przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać:
  - 1) określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części,
  - 2) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów.
4. Zgoda, o której mowa w ust. 1, na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części określa:
  - 1) techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części,
  - 2) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów,
  - 3) warunki sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów.
5. Zarządzający składowiskiem, po wykonaniu obowiązków określonych w decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska, może złożyć wniosek o uchylenie ustanowionego zabezpieczenia roszczeń. Przepis art. 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 55.

1. Zakazuje się składowania odpadów:
  - 1) występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów,
  - 2) o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych,
  - 3) zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych,
  - 4) powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na środowisko jest nieznanne,
  - 5) opon i ich części, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1400 mm,
  - 6) w śródlądowych wodach powierzchniowych i podziemnych,
  - 7) w polskich obszarach morskich,
  - 8) w przypadkach określonych w przepisach odrębnych.
2. Zakazuje się rozcieńczania lub sporządzania mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami lub przedmiotami w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów oraz potrzebą zapewnienia właściwego postępowania z odpadami na składowisku odpadów, może określić, w drodze rozporządzenia, kryteria oraz procedury dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu.

4. Odpady powinny być składowane w sposób selektywny. Dopuszcza się składowanie określonych rodzajów odpadów w sposób nieselektywny (mieszanie), jeżeli w wyniku takiego składowania nie nastąpi zwiększenie negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny.

Art. 56.

1. Odpady przed umieszczeniem na składowisku odpadów powinny być poddane procesowi przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego oraz segregacji, w celu ograniczenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska lub też ograniczenia ilości lub objętości składowanych odpadów.
2. Obowiązki określone w ust. 1 nie dotyczą odpadów obojętnych oraz odpadów, w stosunku do których proces przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego nie spowoduje ograniczenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska ani ograniczenia ilości lub objętości składowanych odpadów.

Art. 57.

1. Na składowisku odpadów niebezpiecznych nie mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne.
2. Stałe odpady niebezpieczne mogą być składowane na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
3. Wydzielone części składowisk odpadów, o których mowa w ust. 2, powinny spełniać wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, określone dla składowisk odpadów niebezpiecznych.
4. Na wydzielonych częściach składowisk, o których mowa w ust. 2, nie mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne.

Art. 58.

Na składowiskach odpadów obojętnych mogą być składowane tylko odpady obojętne.

Art. 59.

1. Zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany:
  - 1) ustalić ilość odpadów przed ich przyjęciem na składowisko,
  - 2) sprawdzić zgodność przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu,
  - 3) zapewnić selektywne składowanie odpadów, mając na uwadze uniknięcie szkodliwych dla środowiska reakcji pomiędzy składnikami tych odpadów, możliwość dalszego ich wykorzystania oraz rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów,

- 4) utrzymywać i eksploatować składowisko odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także zasad ochrony środowiska, zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska odpadów,
  - 5) odmówić przyjęcia odpadów na składowisko odpadów, których skład jest niezgodny z dokumentami wymaganymi przy obrocie odpadami lub zezwoleniem na składowanie odpadów niebezpiecznych na wydzielonej części innego składowiska odpadów lub zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów i zawiadomić o tym niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska,
  - 6) zawiadomić organ, który wydał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie składowiska odpadów oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakończeniu eksploatacji i wykonaniu prac rekultywacyjnych,
  - 7) monitorować składowisko odpadów przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu eksploatacji składowiska oraz corocznie przysyłać uzyskane wyniki wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego te wyniki dotyczyły,
  - 8) powiadamiać niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska.
2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 8 wojewódzki inspektor ochrony środowiska określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do ustalenia przyczyn zmian obserwowanych parametrów oraz możliwych zagrożeń dla środowiska, a następnie po ich ustaleniu określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do usunięcia przyczyn i skutków stwierdzonych zagrożeń dla środowiska.
  3. W razie niedopełnienia przez zarządzającego składowiskiem odpadów obowiązków, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów.
  4. Decyzję, o której mowa w ust. 3, może wydać również wojewódzki inspektor sanitarny w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi.
  5. W przypadkach określonych w ust. 3 i 4, na wniosek zarządzającego składowiskiem odpadów, odpowiednio wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub wojewódzki inspektor sanitarny może ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a w razie nieusunięcia ich w tym terminie - wstrzyma użytkowanie składowiska odpadów.
  6. W decyzjach, o których mowa w ust. 3-5, ustala się termin wstrzymania użytkowania, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jego zakończenia.
  7. Decyzje, o których mowa w ust. 2, oraz decyzje o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów wydawane są z urzędu.

Art. 60.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia kierując się zależnościami między możliwością występowania zagrożeń dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska a lokalizacją i technicznymi parametrami składowiska odpadów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, czas, sposób oraz warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.

Art. 61.

Cena za przyjęcie odpadów do składowania na składowisko odpadów powinna uwzględniać w szczególności koszty budowy, eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów.

rozdz. 8 (art. 64-68)
uchylony

Art. 62.

Do kierownika składowiska odpadów stosuje się art. 49.

Art. 63.

1. Magazynowanie odpadów może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny.
2. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat.
4. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ilości tych odpadów do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku.
5. Okresy magazynowania odpadów, o których mowa w ust. 3 i 4 liczone są łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy tych odpadów.
6. Określenie miejsca i sposobu magazynowania odpadów następuje w:
  - 1) pozwoleniu zintegrowanym, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska,
  - 2) pozwoleniu na wytwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1,
  - 3) decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1,
  - 4) informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 pkt 2,
  - 5) zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, o którym mowa w art. 26 ust. 1,
  - 6) zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, o którym mowa w art. 28 ust. 1.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 70.

Kto:

- 1) będąc zobowiązanym do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów pozbywa się ich lub przekazuje podmiotom, które nie uzyskały wymaganych zezwoleń, lub
- 2) wbrew zakazom dotyczącym składowania odpadów lub niezgodnie z wymaganiami określonymi w zatwierdzonej instrukcji eksploatacji składowiska odpadów składowuje odpady, lub
- 3) w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych magazynuje lub składowuje odpady, lub
- 4) w celu spełniania kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowiskach odpadów, rozcieńcza lub sporządza mieszaniny odpadów ze sobą lub innymi substancjami lub przedmiotami, lub **art. 69 uchylony**
- 5) powodując wzrost zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi lub środowiska, miesza odpady niebezpieczne różnych rodzajów lub odpady niebezpieczne z odpadami innymi niż niebezpieczne lub dopuszcza do mieszania tych odpadów, lub
- 6) bez wymaganego zezwolenia, prowadzi działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 71.

Kto:

- 1) wbrew zakazowi termicznie przekształca odpady poza instalacjami i urządzeniami do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, lub
- 2) termicznie przekształca lub dopuszcza do przekształcania odpadów niebezpiecznych w spalarniach albo w innych instalacjach, które nie spełniają wymagań przewidzianych dla spalarni odpadów niebezpiecznych, albo w urządzeniach

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 72.

Kto PCB (polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachloro-difenylo-*o*-metan, monometylodichlorodifenylo-*o*-metan, monometylodibromodifenylo-*o*-metan oraz mieszaniny zawierające jakąkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005% wagowo łącznie):

- 1) poddaje odzyskowi, lub
- 2) spala na statkach, lub

3) miesza z olejami odpadowymi w czasie zbierania lub magazynowania podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 73.

Kto miesza oleje odpadowe z innymi odpadami niebezpiecznymi w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom zanieczyszczeń w olejach odpadowych przekracza dopuszczalne wartości

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 74.

Kto prowadząc działalność gospodarczą, w wyniku której powstają odpady w postaci baterii lub akumulatorów, zbiera te odpady w sposób nieselektywny lub unieszkodliwia je łącznie z innymi rodzajami odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 75.

Kto stosuje nieustabilizowane lub nieprzygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania komunalne osady ściekowe, lub wbrew obowiązkowi nie przeprowadza badań komunalnych osadów ściekowych lub gruntów, na których mają być stosowane

podlega karze aresztu albo grzywny.

<Art. 75a.

Kto, prowadząc punkt zbierania odpadów metali, przyjmuje odpady metali inne niż metalowe odpady opakowaniowe po produktach żywnościowych, bez potwierdzenia tożsamości osoby przekazującej te odpady lub bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali,

podlega karze aresztu albo grzywny.>

Art. 76.

Kto:

- 1) wytwarza odpady bez wymaganej decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub z naruszeniem jej warunków, lub
- 2) wytwarza odpady bez wymaganego złożenia informacji o wytworzonych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami lub prowadzi gospodarkę odpadami niezgodnie ze złożoną informacją, lub
- 3) wytwarza odpady pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 24 ust. 5 albo rozpoczyna działalność powodującą powstawanie odpadów przed upływem terminu do wniesienia sprzeciwu, lub
- 4) nie posiadając zatwierdzonej instrukcji eksploatacji składowiska odpadów eksploatuje składowisko odpadów, lub

**dodany art. 75a
wchodzi w życie z
dniem 25.07.2004 r.
(Dz.U. z 2004 r. Nr
116, poz. 1208)**

- 5) bez wymaganej zgody organu zamyka składowisko lub jego wydzieloną część, lub
- 6) będąc obowiązany do prowadzenia ewidencji odpadów lub przekazywania wymaganych informacji lub zbiorczego zestawienia danych, nie wykonuje tego obowiązku albo wykonuje go nieterminowo lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym

podlega karze grzywny.

Art. 77.

1. Kto zarządzając spalarnią odpadów niebezpiecznych lub instalacją inną niż spalarnia odpadów niebezpiecznych przyjmuje odpady niebezpieczne do termicznego przekształcania, nie sprawdzając zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu lub nie pobierając lub nie przechowując próbek tych odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Kto zarządzając spalarnią odpadów komunalnych lub spalarnią odpadów innych niż komunalne lub niebezpieczne albo inną instalacją lub urządzeniem przyjmuje odpady inne niż niebezpieczne do termicznego przekształcania, nie sprawdzając zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 78.

Kto zarządzając składowiskiem odpadów nie dopełnia ciężących na nim obowiązków w zakresie:

- 1) ustalenia ilości odpadów przed przyjęciem odpadów na składowisko, lub
- 2) sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu, lub
- 3) utrzymywania i eksploatacji składowiska odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także zasad ochrony środowiska, zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska odpadów, lub
- 4) odmowy przyjęcia na składowisko odpadów o składzie niezgodnym z dokumentami wymaganymi przy obrocie odpadami lub zezwoleniem, lub
- 5) monitorowania składowiska odpadów w trakcie jego eksploatacji i po jej zakończeniu lub prowadzi monitorowanie niezgodnie z wymaganiami, lub
- 6) przesyłania uzyskanych wyników monitorowania składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, lub
- 7) powiadamiania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska, lub

- 8) przechowywania zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów oraz przekazania ich następnemu właścicielowi lub zarządcy nieruchomości

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 79.

Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 70-78, następuje na zasadach i w trybie określonym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 10

Przepis końcowy

Art. 80.

Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

Załączniki do ustawy
z dnia 27 kwietnia 2001 r.
(poz. 628)

Załącznik nr 1

Kategorie odpadów

- Q1 Pozostałości z produkcji lub konsumpcji, nie wymienione w pozostałych kategoriach
- Q2 Produkty nie odpowiadające wymaganiom jakościowym
- Q3 Produkty, których termin przydatności do właściwego użycia upłynął
- Q4 Substancje lub przedmioty, które zostały rozlane, rozsypane, zgubione lub takie, które uległy innemu zdarzeniu losowemu, w tym zanieczyszczone wskutek wypadku lub powstałe wskutek prowadzenia akcji ratowniczej
- Q5 Substancje lub przedmioty zanieczyszczone lub zabrudzone w wyniku planowych działań (np. pozostałości z czyszczenia, materiały z opakowań - odpady opakowaniowe, pojemniki, itp.)
- Q6 Przedmioty lub ich części nie nadające się do użytku (np. usunięte baterie, zużyte katalizatory itp.)
- Q7 Substancje, które nie spełniają już należycie swojej funkcji (np. zanieczyszczone kwasy, zanieczyszczone rozpuszczalniki, zużyte sole hartownicze itp.)
- Q8 Pozostałości z procesów przemysłowych (np. żużle, pozostałości podestylacyjne itp.)
- Q9 Pozostałości z procesów usuwania zanieczyszczeń (np. osady ściekowe, szlamy z płuczek, pyły z filtrów, zużyte filtry itp.)
- Q10 Pozostałości z obróbki skrawaniem lub wykańczania (np. wióry, zgary itp.)
- Q11 Pozostałości z wydobywania lub przetwarzania surowców (np. pozostałości górnicze itp.)
- Q12 Podrobione lub zafałszowane substancje lub przedmioty (np. oleje zanieczyszczone PCB itp.)
- Q13 Wszelkie substancje lub przedmioty, których użycie zostało prawnie zakazane (np. PCB itp.)
- Q14 Substancje lub przedmioty, dla których posiadacz nie znajduje już dalszego zastosowania (np. odpady z rolnictwa, gospodarstw domowych, odpady biurowe, z placówek handlowych, sklepów itp.)
- Q15 Zanieczyszczone substancje powstające podczas rekultywacji gleby i ziemi
- Q16 Wszelkie substancje lub przedmioty, które nie zostały uwzględnione w powyższych kategoriach (np. z działalności usługowej, remontowej)

Załącznik nr 2

Kategorie lub rodzaje odpadów niebezpiecznych

Kategorie lub rodzaje odpadów wymienione według ich charakteru lub działalności, wskutek której powstały.

Lista A:

Odpady wykazujące którąkolwiek z właściwości wyszczególnionych w załączniku nr 4 i które składają się z:

1. odpadów medycznych i weterynaryjnych,
2. środków farmaceutycznych, leków i związków stosowanych w medycynie lub w weterynarii,
3. środków do impregnacji lub konserwacji drewna,
4. biocydów i środków fitofarmaceutycznych,
5. pozostałości substancji stosowanych jako rozpuszczalniki,
6. halogenowanych substancji organicznych nie stosowanych jako rozpuszczalniki, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimeryzowanych,
7. soli hartowniczych zawierających cyjanki,
8. olejów mineralnych i substancji oleistych (np. z obróbki metali),
9. emulsji, mieszanin: olej-woda, węglowodór-woda,
10. substancji zawierających PCB (np. dielektryki itp.),
11. materiałów smolistych powstających wskutek rafinacji, destylacji lub jakiegokolwiek obróbki pirolitycznej (np. pozostałości podestylacyjne itp.),
12. tuszów, barwników, pigmentów, farb, lakierów lub pokostów,
13. żywic, lateksu, plastyfikatorów, klejów lub spoiw,
14. substancji powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na człowieka lub środowisko jest nieznane (np. pozostałości laboratoryjne itp.),
15. środków pirotechnicznych i innych materiałów wybuchowych,
16. chemikaliów stosowanych w przemyśle fotograficznym lub do obróbki zdjęć (np. do wywoływania),
17. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
18. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny.

Lista B:

Odpady, które zawierają którykolwiek ze składników wyliczonych w załączniku nr 3 i mają którekolwiek z właściwości wyliczonych w załączniku nr 4, i składają się z:

19. mydeł, tłuszczów lub wosków pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego,
20. niehalogenowanych substancji organicznych nie stosowanych jako rozpuszczalniki,
21. nieorganicznych substancji nie zawierających metali lub związków metali,
22. popiołów lub żużli,
23. gleby i ziemi, w tym urobku z pogłębiania,
24. soli hartowniczych nie zawierających cyjanków,
25. pyłów lub proszków metalicznych,

26. zużytych materiałów katalitycznych,
27. cieczy lub szlamów zawierających metale lub związki metali,
28. pozostałości z operacji usuwania zanieczyszczeń (np. pyły z filtrów), z wyjątkiem (29), (30) i (33),
29. szlamów z płuczek,
30. szlamów z zakładów uzdatniania wody,
31. pozostałości z dekarbonizacji,
32. pozostałości z kolumn jonowymiennych,
33. osadów ściekowych, nie poddanych unieszkodliwieniu lub nie nadających się do zastosowania w rolnictwie,
34. osadów z czyszczenia zbiorników lub urządzeń,
35. urządzeń zanieczyszczonych,
36. pojemników zanieczyszczonych po produktach, które zawierały jeden lub więcej składników wymienionych w załączniku nr 3 (np. opakowania, butle gazowe itp.),
37. baterii, akumulatorów i innych ogniw elektrycznych,
38. olejów roślinnych,
39. substancji lub przedmiotów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów z gospodarstw domowych,
40. innych odpadów.

Załącznik nr 3

Składniki odpadów, które kwalifikują je jako odpady niebezpieczne

Składniki odpadów z listy B załącznika nr 2, które kwalifikują je jako odpady niebezpieczne, jeśli posiadają właściwości opisane w załączniku nr 4

Odpady zawierające jako składniki:

- C1 beryl, związki berylu,
- C2 związki wanadu,
- C3 związki chromu (VI),
- C4 związki kobaltu,
- C5 związki niklu,
- C6 związki miedzi,
- C7 związki cynku,
- C8 arsen, związki arsenu,
- C9 selen, związki selenu,
- C10 związki srebra,
- C11 kadm, związki kadmu,
- C12 związki cyny,
- C13 antymon, związki antymonu,
- C14 tellur, związki telluru,
- C15 związki baru z wyjątkiem siarczanu baru,
- C16 rtęć, związki rtęci,
- C17 tal, związki talu,
- C18 ołów, związki ołowiu,
- C19 siarczki nieorganiczne,
- C20 nieorganiczne związki fluoru, z wyjątkiem fluorku wapnia,
- C21 cyjanki nieorganiczne,
- C22 następujące metale alkaliczne lub metale ziem alkalicznych: lit, sód, potas, wapń, magnez w postaci niezwiązanej,
- C23 kwaśne roztwory lub kwasy w postaci stałej,
- C24 roztwory zasadowe i zasady w postaci stałej,
- C25 azbest (pył i włókna),
- C26 fosfor, związki fosforu, z wyjątkiem fosforanów mineralnych,
- C27 karbonylki metali,
- C28 nadtlenki,
- C29 chlorany,
- C30 nadchlorany,
- C31 azydki,
- C32 PCB,
- C33 farmaceutyki oraz związki stosowane w medycynie lub w weterynarii,
- C34 biocydy i substancje fitofarmaceutyczne (np. pestycydy),
- C35 substancje zakaźne,
- C36 kreozoty,
- C37 izocyjaniany, tiocyjaniany,
- C38 cyjanki organiczne (np. nitryle),

- C39 fenole, związki fenolowe,
- C40 halogenowane rozpuszczalniki,
- C41 rozpuszczalniki organiczne, z wyjątkiem rozpuszczalników halogenowanych,
- C42 związki halogenoorganiczne, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimerizowanych i innych substancji, o których mowa w niniejszym załączniku,
- C43 aromatyczne, policykliczne i heterocykliczne związki organiczne,
- C44 aminy alifatyczne,
- C45 aminy aromatyczne,
- C46 etery,
- C47 substancje o właściwościach wybuchowych, z wyjątkiem substancji wyszczególnionych w innych punktach niniejszego załącznika,
- C48 organiczne związki siarki,
- C49 jakąkolwiek pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
- C50 jakąkolwiek pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny,
- C51 węglowodory i ich związki z tlenem, azotem lub siarką nie uwzględnione w inny sposób w niniejszym załączniku.

Załącznik nr 4

Właściwości odpadów, które powodują, że odpady są niebezpieczne

- H1 „wybuchowe”: substancje, które mogą wybuchnąć pod wpływem ognia lub które są bardziej wrażliwe na wstrząs lub tarcie niż dinitrobenzen,
- H2 „utleniające”: substancje, które wykazują silnie egzotermiczne reakcje podczas kontaktu z innymi substancjami, w szczególności z substancjami łatwopalnymi,
- H3-A „wysoco łatwopalne”:
- 1) ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu poniżej 21°C (w tym nadzwyczaj łatwopalne ciecze),
  - 2) substancje, które mogą rozgrzać się, a w efekcie zapalić się w kontakcie z powietrzem w temperaturze otoczenia bez jakiegokolwiek dostarczenia energii,
  - 3) stałe substancje, które mogą się łatwo zapalić po krótkim kontakcie ze źródłem zapłonu i które palą się nadal lub tlą po usunięciu źródła zapłonu,
  - 4) gazowe substancje, które są łatwopalne w powietrzu pod normalnym ciśnieniem,
  - 5) substancje, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem tworzą wysoco łatwopalne gazy w niebezpiecznych ilościach,
- H3-B „łatwopalne”: ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu równą lub wyższą niż 21°C i niższą lub równą 55°C,
- H4 „drażniące”: substancje nie żrące, które poprzez krótki, długotrwały lub powtarzający się kontakt ze skórą lub błoną śluzową mogą wywołać stan zapalny,
- H5 „szkodliwe”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować ograniczone zagrożenie dla zdrowia,
- H6 „toksyczne”: substancje (w tym wysoco toksyczne substancje), które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować poważne, ostre lub chroniczne zagrożenie dla zdrowia, a nawet śmierć,
- H7 „rakovotwórcze”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą wywoływać raka lub też zwiększyć częstotliwość jego występowania,
- H8 „żrące”: substancje, które w zetknięciu z żywymi tkankami mogą spowodować ich zniszczenie,
- H9 „zakaźne”: substancje zawierające żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby człowieka lub innych żywych organizmów,
- H10 „działające szkodliwie na rozrodczość”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać niedziedziczne wrodzone deformacje lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,
- H11 „mutagenne”: substancje, które jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać dziedziczne defekty genetyczne lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,

- H12 substancje, które w wyniku kontaktu z wodą, powietrzem lub kwasem uwalniają toksyczne lub wysoce toksyczne gazy,
- H13 substancje, które po zakończeniu procesu unieszkodliwiania, mogą w dowolny sposób, wydzielić inną substancję, np. w formie odcieku, która posiada jakąkolwiek spośród cech wymienionych powyżej,
- H14 „ekotoksyczne”: substancje, które stanowią lub mogą stanowić bezpośrednie lub opóźnione zagrożenie dla jednego lub więcej elementów środowiska.

Załącznik nr 5

Procesy odzysku

- R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- R2 Regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników
- R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
- R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali
- R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych
- R6 Regeneracja kwasów lub zasad
- R7 Odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń
- R8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów
- R9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
- R10 Rozprowadzenie na powierzchni ziemi, w celu nawożenia lub ulepszenia gleby lub rekultywacji gleby i ziemi
- R11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z któregokolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R10
- R12 Wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R11
- R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- R14 Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, nie wymienione w punktach od R1 do R13

Załącznik nr 6

Procesy unieszkodliwiania odpadów

- D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych
- D2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi)
- D3 Składowanie poprzez głębokie wtryskiwanie (np. wtryskiwanie odpadów, które można pompować)
- D4 Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach)
- D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne
- D6 Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz *
- D7 Lokowanie (zatapianie) na dnie mórz
- D8 Obróbka biologiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. fermentacja)
- D9 Obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)
- D10 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie
- D11 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na morzu
- D12 Składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni)
- D13 Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12
- D14 Przepakowywanie przed poddaniem którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D13
- D15 Magazynowanie w czasie którejkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

* - Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz w całości objęte jest zakazem.